

Winterse watervogeltellingen in Noordwest-Brabant, 2004-2005

Karel Helsen

Tellingen van watervogels in de winter zijn al jaren een klassieke bezigheid, niet enkel in Vlaanderen, maar ook ver buiten de landsgrenzen. Per winter vinden 6 vaste telweekends plaats. Zo kunnen wetenschappelijke conclusies worden getrokken uit de fenologie en de winterse aantallen van onze watervogels.

In 2004 heeft het bestuur van de Noordwest-Brabantse vogelwerkgroep beslist om een nieuwe impuls te geven aan dit project. Er zouden inderdaad veel meer waterpartijen kunnen worden geteld dan in het verleden het geval was. Daarom werd besloten om in de (milde) winter 2004-2005 voor het eerst meer veldwaarnemers te betrekken bij dit project.

We stelden vast dat heel wat waarnemers zich spontaan aandienden. Aldus werd een verhoging van het aantal getelde waterpartijen bereikt. We blikken met tevredenheid terug op de geboekte resultaten. En hopen dat in de winter 2005-2006 nog meer vogelaars meewerken en dus nog meer gebieden en gebiedjes kunnen worden geteld.

Om dit doel te bereiken, is het nodig over te gaan tot het geregeld publiceren van het totaal aantal getelde vogels, wat we met ingang van nu ook na elke winter zullen doen.

De hieronder gepubliceerde aantallen behoeven nog geen conclusies. Dit is werk van jaren, en hopelijk wachten ons de komende jaren nog enkele strenge winters, zodat ook een vergelijking kan worden getrokken tussen de beide wintertypes.

In Groot-Zemst werden Bos van Aa (Zemst), het Bloso-domein (Hofstade) en de visvijver van Weerde geteld. Maar ook het Kollintenbos (Zemst), de Schranshoeve (Epegem) en de Elewijtvijver werden niet vergeten.

Aansluitend hierop werden het Nelebroek, de Dorent en de Cargovil-terreinen met bezoekjes vereerd, in het grensgebied van Epegem met Vilvoorde en Grimbergen.

Ook het Zeekanaal van Tisselt tot Grimbergen werd bezocht, met inbegrip van het Vilvoordse en Grimbergse insteedok.

Te Grimbergen werden het Domein van Borgt (thans Ter Tommen geheten) geteld. In deze gemeente werden ook de Veldkant, de visvijvers Van Stalle en de Tommenmolen-vijvers afgespeurd, terwijl in Strombeek-Bever de Piereman aan de orde was.

Te Vilvoorde was men present op de wachtbekkens op de Woluwe, domein Drie Fonteinen, het Hanssenspark en het Tangebeekbos.

Te Meise waren er tellers in de Nationale Plantentuin, in domein Dry Toren en in het Wolvertemse Neromhof.

Het noordwesten van de regio werd eveneens geactiveerd. Te Londerzeel werd camping Diepenven gescreend, te Steenhuffel het gebied Kouhagen-Beemden en Diepensteyn, en te Opwijk het Eekskan.

In Machelen werd het Brucargobekken geteld, in Melsbroek het Vogelzangbekken, en ook de Zaventemse bekkens en het Mariadal waren aan de orde.

Te Wommel werd Balcaen in het oog gehouden.

Een hele boterham dus, en de totalen per soort vind je hieronder:

NOORDWEST-BRABANT TOTAALTELLING

	16/10/2004	13/11/2004	18/12/2004	15/01/2005	12/02/2005	12/03/2005
Dodaars	21	8	5	9	6	5
Fuut	41	75	65	70	48	79
Aalscholver	109	100	97	54	66	99
Blauwe Reiger	26	22	29	36	38	32
Knobbelzwaan	11	16	12	22	12	16
Kolgans	0	1	1	1	1	0
Grauwe Gans	3	193	180	171	199	107
'Boeregans'	20	70	46	57	91	114
Sneeuwgans	0	0	0	0	1	1
Zwaangans	2	1	1	1	1	1
Canadese Gans	128	164	206	165	285	265
Brandgans	0	3	0	0	0	17
Roodhalsgans	1	1	0	0	0	0
Hawaii-gans	0	1	0	0	0	1
Blauwvleugelgans	0	1	0	1	0	1
Nijlgans	106	243	128	255	60	126
Casarca	1	1	0	0	0	0
Bergeend	1	4	5	49	31	19
Carolina-eend	0	0	0	1	2	0
Mandarijneend	2	20	4	10	13	4
Ringtaling	0	1	1	0	0	0
Smient	0	1	0	0	2	9
Krakeend	111	183	73	130	177	106
Wintertaling	34	114	76	124	163	139
Wilde Eend	861	1220	1061	1721	947	619
'Soepeend'	35	42	72	67	98	81
Pijlstaart	0	0	0	0	7	10
Kaneeltaling	0	1	1	0	0	0
Bronskopeend hybride	0	0	0	0	1	1
Slobeend	23	70	69	30	42	129
Tafeleend	62	92	130	161	194	238
Witoogeend	0	1	1	1	1	0
Kuifeend	80	365	246	153	243	410
Brilduiker	2	0	2	7	2	4
Grote Zaagbek	0	0	0	1	1	0
Kokardezaagbek	0	0	1	0	0	0
Rosse Stekelstaarteend	1	1	1	1	1	1
Muskuseend	37	42	72	55	65	72
Manengans	0	0	0	1	0	0
Waterral	0	0	3	1	3	3
Waterhoen	184	312	335	370	326	320
Meerkoet	635	821	784	670	649	588
Scholekster	0	0	1	1	1	5
Kievit	20	98	160	100	400	273
Watersnip	16	37	19	31	25	37
Houtsnip	0	0	1	1	0	1
Grutto	0	0	0	0	0	4
Tureluur	0	0	0	0	0	1
Witgatje	6	0	7	0	10	7
Oeverloper	1	0	0	0	0	0
Kokmeeuw	206	767	948	1555	956	943
Stormmeeuw	3	18	38	132	93	74
Kleine Mantelmeeuw	0	3	0	2	1	1
Zilvermeeuw	12	23	56	141	108	60

Eerst en vooral wil het VWG-bestuur de waarnemers danken die bereidwillig telden en hun gegevens ter beschikking stelden: Jens Bruneel, Tom Cammaer, René De Boom, Elisabeth Godding, Karel Helsen, Michel Janssens, Willy Laurens, Wim Massant, Jeanne Peeters, Maurice Segers, Erik Toorman, Jasper Van Weverberg, Jean-Pierre Verduystert, Johan Verliefdens en Bart Verstraete.

Hopelijk kunnen we volgende winter op deze personen blijven rekenen, en nieuwelingen kunnen zich bij mij als projectcoördinator aanmelden, met veel plezier zelfs:

karel_helsen@yahoo.com

Indien er nog enkele gebiedjes bijkomen – ik denk aan kasteeldomeinen en visvijvers – zijn we zo goed als compleet. Bijvoorbeeld in Asbeek, Groot-Zemst en Wolvertem-Imde ligt nog allerlei fraais. Of kent u nog andere plaatsen waar geteld kan worden? Alles is welkom! Benieuwd wat het volgende winterhalfjaar in petto houdt...